

4) อิทธิพลวรรณคดีอินเดีย—จีน

การเผยแพร่อิทธิพลทางวัฒนธรรมของอินเดียและจีน

อินเดีย จากประวัติศาสตร์อินเดีย เมื่อประมาณ 2,000 ปีก่อนคริสตกาล ชนเผ่าอารยันได้เข้ามาอยู่ในเขตแดนประเทศอินเดียปัจจุบันนี้ โดยเดินทางมาจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ความเจริญรุ่งเรืองของชนเผ่านี้เราไม่รู้จะไรมาก จนกระทั่ง Darius ได้รับชัยชนะ ในดินแดนอินเดีย เมื่อปี 512 ก่อน ค.ศ. อารยธรรมของอินเดียในสมัยกษัตริย์จาเรียสนั้นมีหลายสาขา ได้แก่ ความเจริญทางศาสนา ปรัชญา จริยธรรม และวรรณคดี ความเจริญเหล่านี้มีหลักฐานที่เด่นชัดปรากฏอยู่จนตราบเท่าทุกวันนี้ ความเจริญทางศาสนาได้มีการเปลี่ยนโฉมหน้าไปเมื่อเกิดมีพระพุทธโคดมหรือ Gautama Buddha (563-483 ก่อน ค.ศ.)⁽²⁾ หรือพระสิทธัตถะ ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงลัทธิประเพณีหลายอย่างทางศาสนาจนได้รับความนิยมแพร่หลายและความยิ่งใหญ่เป็นหนึ่งในศาสนาที่ยิ่งใหญ่ทั้งห้าของโลก

คนอินเดียชอบการเดินทางค้าขายทั้งทางบกและทางน้ำ มีนิสัยช่างพูดช่างคุย และชอบเล่านิทาน ในตลาดปัจจุบันนี้ก็ยังมีคนนั่งเล่านิทานและมีผู้ล้อมวงฟังเป็นจำนวนมาก เป็นการเผยแพร่อารยธรรมทางอ้อม

อิทธิพลอารยธรรมอินเดียแพร่หลายมายังประเทศต่าง ๆ ทางตะวันออกโดยวิธีต่าง ๆ ดังนี้คือ

- (1) ราชตะเอยคของ อิทธิพลวรรณกรรมต่างประเทศในวรรณกรรมไทย โปรดศึกษาจาก กระบวนวิชาชื่อเดียวกันนี้ รหัสวิชา TH 458
- (2) อ้างคามการค้นคว้าของ BUCKNER B. TRAWICK, World Literature, หน้า 10

1. ทางการค้าขาย สินค้าอินเดียในสมัยโบราณที่คนทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต้องการมากที่สุดได้แก่ ผ้า นอกนั้นก็ยังมีสินค้าอื่นๆอีกมากมาย ชาวอินเดียก็นำน้ำตาล เครื่องเทศ และพริกไทยไปด้วย ชาวอินเดียโดยเฉพาะอย่างยิ่งทมิฬเป็นนักเดินทางที่เชี่ยวชาญ เป็นชาวเรือที่เก่งกาจกล้าหาญ เส้นทางเดินเรือเริ่มจากเมืองมัทราสซึ่งเป็นเมืองท่าทางฝั่งทะเลทิศตะวันออกมี ลมดีพัดมาทางลังกา จากลังกาไปยังสุมาตรา ผ่านช่องแคบมะละกา เดินตามสายลมมา แล้วอ้อมแหลมมลายู บางพวกเข้ามาแวะไทย บางพวกเลยไปจีน สำหรับพ่อค้าอินเดียที่ผ่านลังกา สุมาตรา นี้ มักจะจอดพักเรือที่ปัตตานีเพราะได้รับความสะดวก ดังนั้นจึงมีคนอินเดียหยุดอยู่ที่นั่นเลย ที่ตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่ก็มี นอกจากนี้การค้ากับไทยสมัยอยุธยาที่เจริญดีเพราะอยุธยาหรือไทยมั่งคั่งสมบูรณ์

2. ทางศาสนา พราหมณ์เป็นผู้เผยแพร่วัฒนธรรมศาสนาที่มีเทคนิคสูงมาก กล้าหาญ และมีกลยุทธ์ที่ได้ผล ได้ส่งเรือสินค้ามากับพ่อค้า ตั้งใจเผยแพร่วัฒนธรรมให้คนเคารพบูชาในเทพเจ้าทั้งสามของพราหมณ์ หรือตรีมูรติ (พระศิวะ พระพรหม และพระนารายณ์) ความเคร่งครัดทางศาสนาของพราหมณ์ทำให้ประชาชนในเมืองต่าง ๆ เลื่อมใสศรัทธายึดถือเป็นแบบอย่างที่ดี การสอนศาสนาจึงสะดวกง่ายดายขึ้น นอกจากนี้พราหมณ์เป็นบุคคลที่มีวิชาความรู้กว้างขวางมากมายหลายแขนง ได้แสดงความรู้ของตนให้ประจักษ์แก่คนทุกชั้น ตั้งแต่พระมหากษัตริย์ พ่อค้า ไปจนถึงสามัญชน พราหมณ์หลายคนได้รับราชการดำรงตำแหน่งพราหมณ์ประจำราชสำนัก เช่น ปุโรหิต มหาราชครู พุทธิบาท ตำแหน่งเหล่านี้พราหมณ์สามารถทำให้กษัตริย์เห็นความสำคัญจนกำหนดให้มั่งคั่ง บางครั้งพราหมณ์ก็ได้สมรสกับเจ้าหญิง และเป็นกษัตริย์ปกครองบ้านเมืองสืบไป เช่นในประเทศเขมร เป็นต้น เมื่อพราหมณ์มีความ

สำคัญทางราชการขึ้นแล้ว ก็ได้นำพิธีต่าง ๆ ของพราหมณ์ไปใช้ในราชการ จนกำหนดเป็นราชประเพณี จะเห็นได้ว่า พระราชพิธีต่าง ๆ ในราชสำนัก ขอม ลาว ไทย พม่า ล้วนแต่มีกำเนิดมาจากพิธีพราหมณ์ทั้งสิ้น และพราหมณ์ก็เป็นผู้อำนวยความสะดวกในพิธี มีการอ่านฉันทภาษาสันสกฤตประกอบ ซึ่งเรียกว่าบทสวด และมีการบรรเลงดนตรีของพราหมณ์ เช่น เป่าสังข์ ขับไม้ และอื่น ๆ อารยธรรมอินเดียที่เห็นได้ชัดที่สุดซึ่งพราหมณ์นำมาเผยแพร่ก็คือ สถาปัตยกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างเทวสถาน หรือเทวาลัย และวัด ส่วนทางด้านการศึกษา พราหมณ์ได้นำการศึกษาเพื่อบูชาเทพเจ้ามาเผยแพร่ (sacred dance หรือ la danse sacrée) นอกจากนี้ศึกษาศาของอินเดียเผยแพร่ศิลปกรรมต่าง ๆ เช่นการหล่อเทวรูป การหล่อพระพุทธรูป การแกะสลัก (inscription) เช่นสลักศิลา ด้วยรูปตัวอักษร (ศิลาจารึก) และมีรูปภาพประกอบเรื่องราวทางศาสนา เช่นที่กำแพงวัดศรีชุม สมัยสุโขทัย เล่าเรื่องในชาดกเป็นต้น ส่วนเรื่องของวรรณคดีนั้นพราหมณ์เป็นผู้เผยแพร่อย่างจริงจังที่สุด วรรณคดีศาสนาของพราหมณ์ก็ได้แก่ไตรเภท (ฤคเวท—ราว 1400 ก่อน ค.ศ. สามเวท—ไม่สามารถประมาณเวลาได้—ยชุรเวท และ อาถรรพเวท) คัมภีร์ไตรเภททั้งหมดนี้เขียนเป็นบทร้อยกรอง ส่วนวรรณคดีร้อยแก้วก็ได้แก่ คัมภีร์พราหมณ์ (The Brahmins คงแต่งขึ้นราว 1,000 ปีก่อน ค.ศ.) คัมภีร์อุปนิษัต (ราว 800—500 ปีก่อน ค.ศ.) มีคำสอน 108 บทกล่าวถึงมายา และนิรวาน หรือนิพพาน คัมภีร์นี้นอกจากจะมีอิทธิพลมากในประเทศตะวันออกโดยทั่วไปแล้ว ยังมีอิทธิพลต่อกับปรัชญาตะวันตกที่ยิ่งใหญ่น้อยสองคนด้วยกันคือ Emerson กับ Schopenhauer วรรณคดีศาสนาที่แต่งเป็นร้อยแก้วอีกฉบับหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลมากคือ คัมภีร์พระสูตร (ราว 500—200 ปีก่อน ค.ศ.)

สำหรับวรรณคดีคลาสสิกก็ได้แก่มหากาพย์ ซึ่งเป็นเรื่องราวทางศาสนา เทพ-
นิยายและอิงประวัติศาสตร์ปะปนคลุกเคล้ากันอยู่ในตัว ได้แก่ *มหากาพย์*
เริ่มแต่งราว 500 ปี ก่อน ค.ศ. มีการแต่งเพิ่มเติมต่อมาอีกนานนับร้อย ๆ ปี)
รามายณะ (เริ่มแต่งราว 500 ปีก่อน ค.ศ. จบในราว 200 ปีก่อน ค.ศ.)
วรรณคดีมหากาพย์สองเรื่องดังกล่าวนี้ ไทยคงรับไว้นานแล้วแต่ก็หายไป เพิ่ง
จะฟื้นฟูให้ปรากฏเด่นชัดในสมัยอยุธยา รามายณะนั้น ไทย ลาว พม่า เขมร
ชวา มลายู จีน ชอบมากกว่ามหากาพย์ เพราะมีหลายรสผสมกัน เช่น รัก รบ
เมตตากรุณา เพียงแต่ให้ความสำคัญต่างกัน เช่น จีนไม่เน้นลิงเพราะไม่ค่อย
มีลิง แต่ไม่เน้นหมีและหมี บาทลีดตรงกันข้ามกับจีนโดยเน้นลิงมาก สนใจ
กองทัพวานร พรรณนายัคยาว ถ้ามีการแสดงละคร บทบาทนาฏศิลป์ที่สำคัญ
ที่สุดก็คือ การพ้อนรำเกี่ยวกับลิง ส่วนชวา สุมาตราสนใจบทบาทการรบ
ระหว่างผู้นำคือ พระรามกับทศกัณฐ์ ทั้งนี้เพราะชวา สุมาตรานับถือผู้นำที่กล้า
หาญ ออกรบนำทัพด้วยความเก่งกล้าสามารถ ส่วนมหากาพย์นั้นเกาหลีกับ
ญี่ปุ่นชอบมากกว่ารามายณะ

วรรณกรรมศาสนานอกจากฮินดูหรือพราหมณ์แล้ว ก็มีนิกายนิกายซึ่ง
เข้ามาพร้อมกับพ่อค้าเช่นเดียวกับนักสอนศาสนา ได้แก่ *นิกายชาดก* *นิกาย*
บัญญัติตันตระ *ทิโตนเทศ* และ *สุกสัปตติ* (เรื่องของนกแก้วเจ็ดตัวซึ่งมี framework
เป็นเทพนิยาย)

วรรณกรรมอื่น ๆ ที่คนอินเดียนำมาทางตะวันออกก็ได้แก่บทเพลง บท
ละคร เจ้าแห่งบทเพลงก็คือ *กาลิทาส* ราว ค.ศ. 350—500) ซึ่งแต่งกวีนิพนธ์
ประเภทแสดงความรู้สึกอ่อนไหว อ่อนหวาน และงดงาม เช่นเรื่อง *เมฆุต*
นักแต่งกวีนิพนธ์สั้นๆและบทเพลงอีกผู้หนึ่งคือ *ชยเทว* (ราว ค.ศ. 120) แต่ง
เรื่อง *คัตโควินทะ* (เพลงสำหรับคนเลี้ยงวัว)

วรรณกรรมดังกล่าวมานี้มีอิทธิพลมาก และเป็นบ่อเกิดของวรรณกรรมในชาติต่าง ๆ ในเอเชียหลายร้อยเรื่องต่าง ๆ กัน

3. ทางสงคราม สงครามที่เป็นสื่อในการเผยแพร่อิทธิพลอินเดียมายังตะวันออกที่ยิ่งใหญ่ที่สุดได้แก่สงครามในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช และสงครามสมัยเจงกิสข่าน อิทธิพลอินเดียที่พระเจ้าอโศกมหาราชตั้งพระทัยสนับสนุนมากก็คือ พุทธศาสนา ส่วนเจงกิสข่าน และคุบไลข่านก็ได้นำอารยธรรมอินเดียมายังมองโกเลียและจีน นอกจากนี้ผู้ที่เดินทางมาพร้อมกับกองทัพก็ได้นำศิลปะวัตถุอินเดียมาเผยแพร่อีกด้วย

อิทธิพลอินเดียในประเทศต่าง ๆ ของเอเชีย

ประเทศไทย ลาว เขมร พม่า มลายู อินโดนีเซีย จีน ญี่ปุ่น มีวรรณกรรมศาสนาของพราหมณ์และพุทธที่ได้รับมาจากอินเดีย เช่นเดียวกัน เช่น รามายณะ มหาภารตะ ชาดก เทพนิยายพราหมณ์ สำหรับชาดกนั้นนิยมไม่เหมือนกัน เช่น ไทย ลาว เขมร นิยมเวสสันดรชาดกเป็นอันมาก ทั้งนี้เพราะมีความเมตตากรุณาเสียสละ แต่จีนนิยมพระสุวรรณสามและชาดกอื่น ๆ ที่เน้นความกตัญญู สำหรับญี่ปุ่นนั้นไม่ชอบเวสสันดรชาดก เพราะไม่มีการรบพุ่ง ญี่ปุ่นชอบมหาภารตะมากเพราะมีการรบพุ่งที่น่าตื่นเต้น

นอกจากอิทธิพลทางวรรณคดีพราหมณ์และพุทธแล้ว ก็ยังมีอิทธิพลมะหะหมัดซึ่งชาวอินเดีย และชาวอาหรับนำมาเผยแพร่ด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศมลายู อินโดนีเซีย บาหลี ประเพณีลัทธิอิสลามได้เข้ามาแทนที่พราหมณ์ ในสมัยต่อมาตราบจนกระทั่งทุกวันนี้ แต่ที่บาหลี อิทธิพลพราหมณ์ยังเข้มแข็งมาก และมากที่สุดในประเทศแถบเอเชียอาคเนย์

สถาปัตยกรรมอินเดีย เป็นที่นิยมมากที่สุดในประเทศในเอเชียอาคเนย์ การปลูกสร้างบ้านเมือง นับตั้งแต่พม่ามายังไทย ลาว เขมร บาหลี ชาว มลายู จะเห็นว่ามีการวางตัวของอาคารคล้ายคลึงกัน เช่น ทรงหลังคาสูง ใต้ ฐานสูง และประโยชน์ใช้สอยก็คล้ายคลึงกัน เช่นสร้างเรือนครัวแยกออก จากตัวบ้านที่ใช้เป็นที่นอนและที่นั่งเล่นเป็นต้น การสร้างศาสนสถานนั้น เรียกได้ว่าเป็นแบบอินเดียและลังกาเหมือนกัน เช่นวัดเทวาลัย ศาลาพักร้อน หอไตร หอระฆัง การสร้างรูปบูชาและอื่นๆ

จีน มีการติดต่อกับไทย ลาว เขมร เวียดนาม พม่า ชาว มลายู มานานกว่าอินเดีย แต่อารยธรรมจีนไม่เข้มแข็งกว้างขวางเท่าอารยธรรมอินเดีย ทั้งนี้เพราะสาเหตุที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. ชาวจีนไม่ค่อยช่างพูดช่างคุยเหมือนคนอินเดีย มุ่งแต่จะประกอบการค้าธุรกิจให้เจริญก้าวหน้า ครั้นร่ำรวยแล้วก็กลับไปประเทศจีน ส่วนผู้ที่ตั้งภูมิลำเนาและแต่งงานกับคนในต่างชาตก็ไม่สนใจเผยแพร่อารยธรรมจีน การประกอบพิธีตามลัทธิศาสนาก็กระทำกันในวงแคบ ๆ การก่อสร้างทางศาสนา ก็มีจำนวนน้อยเป็นไปอย่างประหยัด ไม่สู้ตกแต่งประดับประดาให้สะดุดตาสวยงามเช่น เทวาลัยของอินเดีย อีกประการหนึ่งชาวจีนมีนิสัยประหยัด ดังนั้นจึงไม่ตกแต่งศาสนสถานของตนให้หรูหราตื่นตา

2. ชาวจีนที่คงแก่เรียนไม่นิยมเดินทางมายังไทย ลาว เขมร ฯลฯ ดังนั้นจึงไม่มีผู้เหมาะสมในการเผยแพร่อารยธรรมจีนให้กว้างไกล

3. ชาวจีนที่เดินทางมายังต่างประเทศไม่มีความทะเยอทะยานทางการเมือง และการศาสนา ดังนั้นจึงมิได้ทำตัวเป็นคู่แข่งกับคนอินเดียที่เข้ามาเผยแพร่วัฒนธรรมและคำขाय

อิทธิพลจีนในประเทศต่าง ๆ ของเอเชีย

วรรณคดีจีนมีอิทธิพลมากต่อวรรณคดีในชาติเกาหลี ญี่ปุ่น และ
เวียดนาม สำหรับเกาหลีและญี่ปุ่นนั้นมีมากในสมัยโบราณ (แต่ญี่ปุ่นเคย
ปฏิเสธ) เมื่อเกาหลีตกอยู่ในความปกครองของญี่ปุ่นก็ได้นำอารยธรรมและ
วรรณคดีญี่ปุ่นมาผสมคละเคล้ากับวรรณคดีจีนที่ได้รับมาแต่เดิม การใช้ตัว
อักษรและภาษาเกาหลีนั้น^{๔๕ ๔๖}มีพื้นฐานมาจากอักษรและภาษาจีน